

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:338

av Andreas Norlén och Per Bill (M)

Näringslivsutveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av resursanvändningen inom statliga myndigheter som ska främja näringslivsutveckling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privata ”utförare” i samband med offentligt finansierad näringslivsutveckling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklade system för fördelning av medel till näringslivsutveckling.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklad redovisning av projekt för näringslivsutveckling.

Motivering

Alliansregeringen genomförde en mängd reformer för att stärka förutsättningarna för ett livskraftigt näringsliv. Satsningarna på sänkta arbetsgivaravgifter, lägre bolagsskatt och förenklingar i regelplanen är några exempel. Sveriges företagsklimat har, bland annat tack vare dessa åtgärder, blivit mycket bättre. Men utmaningar återstår och det är bland annat två områden som vi anser vara prioriterade.

För det första måste vi bli bättre på att utnyttja den enorma resurs som ligger i innovationer i alla former av företag. Vi har i flera internationella rapporter berömts som ett innovationsrikt land. Tyvärr är vi sämre på att dra fördel av detta så att ännu fler företag och jobb skapas.

För det andra måste vi få fler företag och gärna snabbväxande företag, så kallade gaseller. Vissa företag tvekar idag att expandera trots att man vill, kan och har idéer.

Resursanvändningen inom myndigheterna

För att åstadkomma detta krävs bland annat att de statliga institutioner som har till uppgift att bidra till att svenskt näringsliv stärks satsar mer av sina resurser på

verksamhet och mindre på administration. Det är också rimligt att dessa institutioner har tydliga mål för vad varje satsad krona ska ge för resultat.

Nutek avvecklades 2009 och dess verksamhet införlivades med Tillväxtverket. Av Nuteks anslag år 2008 gick 347 miljoner kronor till administration, medan 579 miljoner kronor gick till kärnverksamheten, näringslivsutveckling. För varje miljon som gick till någon form av näringslivsutveckling gick alltså 600 000 kronor till ren administration.

Tillväxtverket förefaller inte använda resurserna mer effektivt.

Riksdagens utredningstjänst (RUT) har undersökt vilka nyckeltal som finns för hur stor del de administrativa kostnaderna ska tillåtas vara i förhållande till näringslivsutveckling. Likaså har RUT tittat på om det finns några nyckeltal för vad varje satsad krona ska ge i något relevant avseende, t ex nya jobb och växande företag. Resultatet har varit nedslående. Generella nyckeltal och konkreta mål tycks saknas.

Detta tyder på att det vore av stort värde att göra en översyn av i första hand resursanvändningen inom statliga myndigheter och andra statliga organ som ska främja näringslivsutveckling, med målsättningen att minska andelen av resurserna som används till administration och öka andelen som används till verkliga, näringslivsfrämjande åtgärder. I andra hand bör även en avvägning ske av i vilken grad myndigheterna ska agera beträffande näringslivsutvecklingsinsatser i relation till andra möjliga aktörer.

Fler privata utförare

I många andra sammanhang anses det vara belagt att det är mindre effektivt att bedriva verksamhet i myndighetsform utan konkurrens än att låta olika alternativa ”utförare” – privata eller offentliga – konkurrera om att få genomföra olika delar av verksamheten i fråga. Ett sätt att använda resurserna till näringslivsutveckling effektivare skulle därför sannolikt vara att i högre grad bygga utförandet av de näringslivsfrämjande åtgärderna på privata kvalitetssäkrade aktörer utanför myndighetskretsen. Dessa aktörer skulle i så fall utses genom att kvalitetskrav ställs och projekt och insatser sker i konkurrens mellan varandra. Myndigheternas, statens, uppgift skulle på detta sätt i huvudsak begränsas till att utifrån de politiska målen sätta allmänna ramar och fatta inriktningsbeslut för insatser och för kvaliteten på genomförare, samt att följa upp resultaten, kontrollera att medlen använts på avsett vis och medverka till att förbättringar tillvaratas.

Förenklad medelstildelning

Trots sammanläggningen av flera myndigheter till Tillväxtverket är det statliga systemet för fördelning av medel till näringslivsutveckling komplicerat och svåröverskådligt. Flera olika centrala myndigheter fördelar medel. En del medel kanaliseras via länsstyrelserna, andra via de regionala samarbetsorgan som finns på en del håll i landet, och åter andra direkt via de centrala myndigheterna. Det är inte rimligt att blivande företagare eller personer som driver små eller medelstora företag ska behöva anlita konsulter för att ta reda på vilka medel vederbörande kan få del av eller vilka projekt som vederbörande kan bli delaktig i. Företagare eller blivande företagare ska inte behöva lägga onödig tid på att leta efter utvecklingsmedel. Man kan diskutera hur mycket utvecklingsmedel som bör finnas och vad de ska användas till, men har staten ställt medel till förfogande för utveckling i och av företag, idéer och möjligheter ska det vara lätt för den enskilda företagaren att få veta vad som finns och hur man ansöker. ”En dörr in” måste vara målet – att det finns en företagsnära resurs som företagaren har förtroende för och som kan lämna information och ta emot ansökningar beträffande samtliga näringslivsfrämjande statliga satsningar.

Förenklad rapportering

Ett annat problem som omvittnas av många som arbetar med statligt finansierad näringslivsutveckling är den omfattande byråkrati som utvecklats i samband med att projekt ska följas upp och rapporteras. Det är viktigt att myndigheterna noga kontrollerar att medlen använts på föreskrivet sätt, men dagens mycket omfattande blankett- och rapporthantering förefaller inte stå i rimlig proportion till värdet av kontrollerna – det tenderar att skapa många handlägg- och kontrolljobb, men inte nya jobb i företagen. Regelverket, rutinerna och kraven kring rapportering bör därför ses över och kraftigt förenklas. Ett av rapporteringens främsta mål måste vara att identifiera möjligheter till förbättringar i framtida utvecklingsprojekt.

Andreas Norlén (M)

Per Bill (M)